

Udvikling i søgemønstre og forventet søgning til gymnasierne i fordelingsudvalg Øst i 2020

Dato 26-01-2020

Ruth Irene Strøm

Tel. +4529290263

Ruth.Stroem@ru.rm.dk

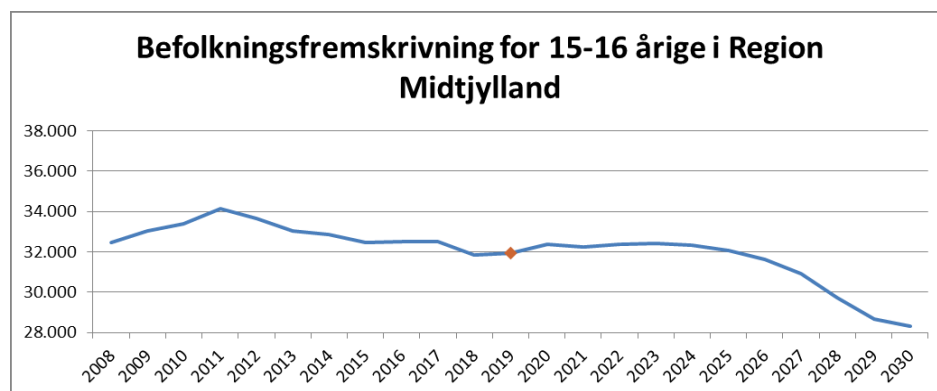
1-30-76-42-19

Generel udvikling på uddannelsesområdet

I Region Midtjylland vil der være op mod 5.200 færre unge frem mod 2030. Herefter vender udviklingen, og der bliver igen flere unge. jf. nedenstående tabel.

Side 1

Befolkningsfremskrivning i antal 15-17 årige i Region Midtjylland

Det er således en hovedudfordring at sikre en bred geografisk uddannelsesdækning i en tid med færre unge. Flere gymnasier er allerede udfordrede på elevgrundlaget og de nuværende styringsmuligheder fungerer ikke optimalt, men kan give anledning til suboptimering og konkurrence mellem institutionerne.

Der er især to centrale problemstillinger, som er knyttet til institutionernes optag af elever. Den ene er den demografiske udvikling, som vil betyde, at især udkants- og oplandsinstitutioner risikerer at modtage for få ansøgninger til at sikre et varieret og bæredygtigt udbud. Det andet problem er knyttet til de store byer, hvor der er en tydelig tendens til polarisering mellem institutionerne med hensyn til elevsammensætningen på de enkelte institutioner, hvilket udfordrer det faglige og pædagogiske miljø på de enkelte institutioner.

Søgning til ungdomsuddannelser generelt

Det generelle billede for søgemønsteret på ungdomsuddannelserne i Region Midtjylland er, at der fortsat søges mere imod de store byer.

Endvidere er antallet, der søger en almen gymnasial uddannelse generelt faldende, mens søgningen til erhvervsuddannelserne er stigende.

Der har i perioden 2015-2019 samlet set været en nedgang i søgningen til de almengymnasiale uddannelser på 14 %, mens der i samme periode har været en fremgang i søgningen til erhvervsuddannelser på 14,5 % og til HF på 40 %. Søgningen til HHX og HTX har i gennemsnit være svagt faldende, men der er store udsving mellem de enkelte institutioner, hvor nogle oplever store stigninger og andre fald i ansøgertallet.

Søgning til gymnasierne i fordelingsudvalg Øst

I fordelingsudvalg Øst har der i perioden 2015-2019 været en stabil og høj søgning til følgende fem gymnasier i Aarhus: Aarhus Katedralskole, Marselisborg Gymnasium, Aarhus Statsgymnasium, Risskov Gymnasium og Egaa Gymnasium. Disse 5 gymnasier modtager både et højt antal 1. prioritetsansøgere og har dertil også hovedparten af de øvrige prioritetsansøgninger (2. prioritet m.v.) i Aarhus-området.

Viby Gymnasium oplever et faldende ansøgertal og har i perioden 2015-2019 haft et fald i ansøgertal på 6,9 %. Aarhus Gymnasium i Tilst har i samme periode haft et fald på 68 %. Aarhus Gymnasiums nye udbud på Dollerupvej havde 26 elever ved skolestart i 2019. Udbuddet blev lukket i november 2019, på grund af for få elever – der var 9 elever tilbage – og eleverne blev flyttet til Tilst.

Gymnasierne uden for Aarhus oplever enten stilstand eller tilbagegang i antal ansøgere. F.eks. er ansøgertallet til Rønede og Grenå Gymnasium i perioden 2015-2019 faldet med henholdsvis 19 % og 14 %, og de havde i 2019 henholdsvis 78 og 128 ansøgere.

Der er i en årrække sket en stigning i antal elever med udenlandsk oprindelse på gymnasierne generelt. Stigningen er primært koncentreret om Viby Gymnasium og Aarhus Gymnasium, Tilst, men også i et vist omfang på Aarhus Statsgymnasium og Risskov, jf. nedenstående tabel.

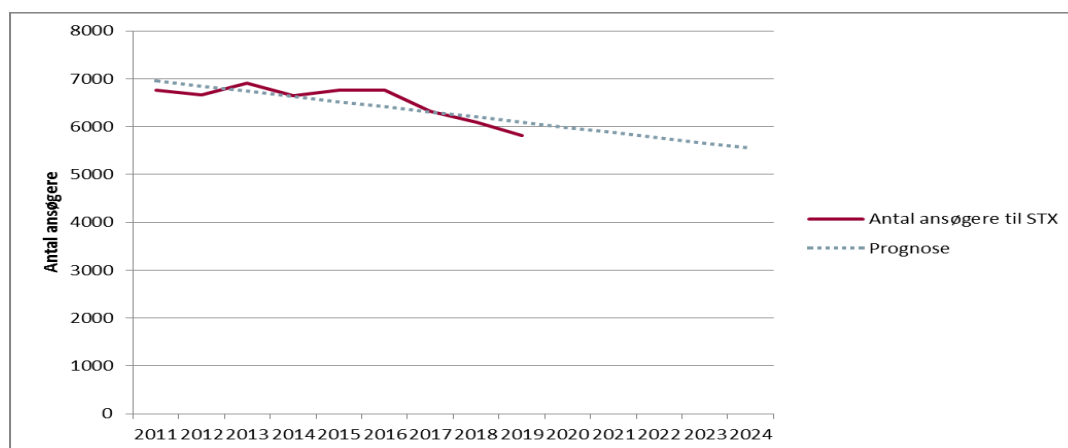
Udvikling i antal elever med udenlandsk oprindelse

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Egå Gymnasium	3,8%	2,9%	3,9%	4,4%	5,7%	5,2%	7,1%
Favrskov Gymnasium	3,0%	2,9%	4,0%	3,7%	3,8%	3,0%	3,5%
Marselisborg Gymnasium	4,9%	5,5%	5,1%	3,7%	3,7%	4,9%	6,9%
Odder Gymnasium	1,7%	1,9%	1,5%	1,6%	2,6%	1,8%	1,7%
Paderup gymnasium	4,4%	4,3%	4,3%	4,5%	4,3%	3,3%	4,5%
Risskov gymnasium	7,9%	7,2%	7,3%	9,3%	12,1%	14,4%	15,6%
Skanderborg Gymnasium	4,2%	4,3%	3,5%	2,8%	3,2%	2,8%	3,4%
Viby Gymnasium	18,6%	22,4%	20,2%	21,8%	25,8%	31,7%	35,6%
AARHUS GYMNASIUM, Tilst	43,4%	48,5%	55,3%	63,3%	71,1%	74,0%	71,0%
Aarhus Katedralskole	4,3%	3,6%	4,4%	4,6%	6,3%	5,9%	7,9%
Århus Statsgymnasium	11,3%	11,5%	11,2%	12,0%	13,6%	16,6%	17,8%
I alt	9,5%	9,9%	10,3%	10,8%	12,4%	12,4%	12,6%

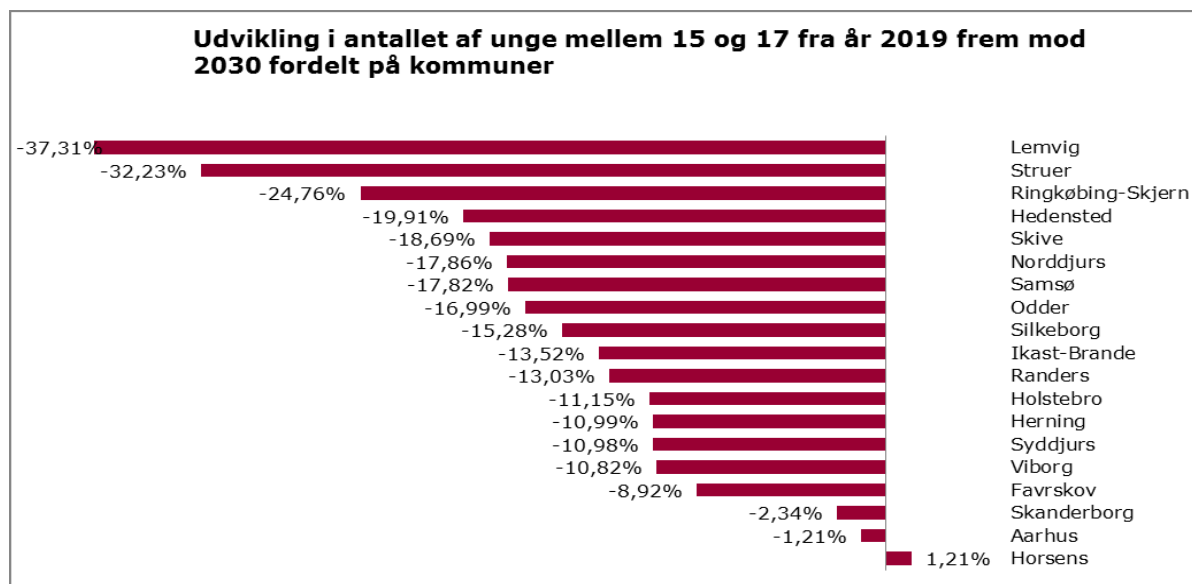
Forventet søgning til gymnasierne i fordelingsudvalg Øst

Det er på baggrund af ovenstående vanskeligt at forudsige det kommende års søgetal. Fremskrivninger viser, at der er et faldende ansøgstal til de almene gymnasier, jf. nedenstående figur

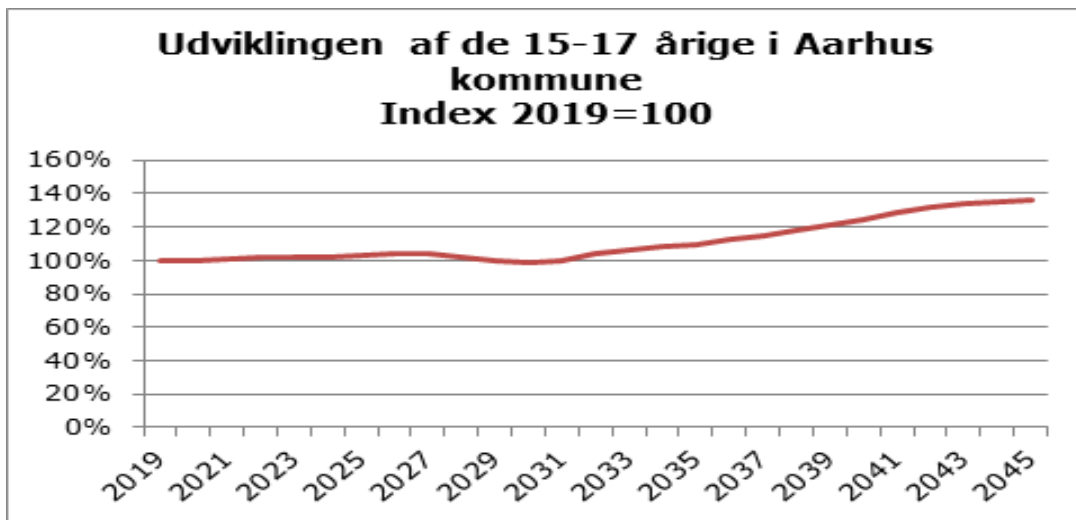
Ansøgstal til de almene gymnasier i Region Midtjylland

Endvidere falder ungdomsårgangene frem mod 2030, men de største fald findes uden for de større byer, jf. nedenstående tabel.

Nedenstående tabel viser udviklingen for Aarhus kommune. Det fremgår af nedenstående, at Aarhus kommune ikke er udfordret af faldende ungdomsårgange og at ungdomsårgangene stiger igen efter 2030.

På baggrund af ovenstående og ud fra de generelle tendenser i de unges søgemønster er det forventningen, at de populære gymnasier i Aarhus fortsat vil opleve en stabil eller øget søgning, og at søgningen fortsat vil være koncentreret om de førnævnte fem gymnasier: Aarhus Katedralskole, Marselisborg Gymnasium, Aarhus Statsgymnasium, Risskov Gymnasium og Egaa Gymnasium.

Såfremt der ses en større søgning til disse fem gymnasier og der pålægges et kapacitetsloft, som det foreslåede i administrationens modeller, vil der være mulighed for at sikre et elevgrundlag til de gymnasier, der er udfordrede på elevsammensætningen.

Kapacitetsstyring er afgørende i forhold til at sikre et elevgrundlag for de gymnasier, der er udfordrede på elevsammensætningen. Hvis der ikke lægges et loft over kapaciteten på de overansøgte gymnasier, vil de underansøgte gymnasier fortsat have svært ved at få tilført et tilstrækkeligt antal elever. Gymnasierne bag flertalsmodellen har stillet som betingelse for deres forslag til fordelingsregler, at der ikke lægges kapacitetsbegrænsninger på gymnasierne i fordelingsudvalg Øst. Hvis denne model følges, vil det formentlig fortsat være vanskeligt for Viby Gymnasium og Aarhus Gymnasium, at løse eller imødegå de aktuelle problemer med elevsammensætningen.

I administrationens model 1 lægges der op til en vis grad af kapacitetsstyring, idet der foreslås kapacitetslofter på fem gymnasier i Aarhus (Aarhus Katedralskole, Marselisborg Gymnasium, Aarhus Statsgymnasium, Risskov Gymnasium og Egaa Gymnasium) og på omegnsgymnasierne i Skanderborg og Favrskov. De to omegnsgymnasier pålægges også et kapacitetsloft, da de erfaringsmæssigt henter elever fra Viby Gymnasium og Aarhus Gymnasium.

I den foreslåede model 2 lægges der op til en strammere kapacitetsstyring, men her kun blandt gymnasierne i Aarhus. De fem Aarhus Gymnasier (Aarhus Katedralskole, Marselisborg Gymnasium, Aarhus Statsgymnasium, Risskov Gymnasium og Egaa Gymnasium) pålægges et kapacitetsloft på 2 klasser.

Det skal bemærkes, at hvis der kommer en markant større søgning til gymnasierne i 2020, kan det have som konsekvens, at der ikke er plads til alle elever i Aarhus. Men i dette tilfælde vil det være muligt, i henhold til optagelsesbekendtgørelsen, at kapaciteten kan opreguleres. I henhold til § 10 i bekendtgørelsen, er det muligt at opregulere optagelseskapaciteten på et gymnasium, hvis fordelingsudvalget anmoder herom, for at tilvejebringe tilstrækkelig optagelseskapacitet. Det skal dog godkendes af Styrelsen for Undervisning og Kvalitet.

Hvis der derimod bliver et faldende ansøgertal, evt. samtidig med et stigende antal elever med faglige og sociale udfordringer, bliver der behov for at flytte et større antal elever, for at sikre en balanceret elevsammensætning på Viby og Aarhus Gymnasium. Det må forventes, at især Viby Gymnasium og Aarhus Gymnasium vil blive ramt af et fald i ansøgertallet generelt, da de begge er underansøgte gymnasier. Aarhus Statsgymnasium har også en relativ høj andel af elever fra KUO-områder men da de er et overansøgt gymnasium og har en kapacitet på 280 elever, har de ikke behov for tilbageløb af ikke-KUO elever i relation til elevfordelingsreglerne og de er, qua deres størrelse, ikke på samme måde udfordrede på elevsammensætningen, jf. nedenstående tabel.

Oversigt over antal KUO-elever i de beregnede fordelingsmodeller

	Kapacitet stx (ej KUO)	Brutto ansøgere (Ej KUO)	KUO-ansøgere	KUO overførsel
Marselisborg	225	290	11	16
Egaa	225	304	1	26
Statsgymnasiet	224	365	35	-8
Katedralskolen	251	388	4	25
Risskov	225	225	21	6
I alt	1150	1572	72	65

Oversigt over KUO-ansøgere til STX Aarhus

KUO-område	Egå Gym	Marselisborg Gym	Risskov gym	Viby Gymnasium	Aarhus gym. Tilst	Aarhus gym, City	Aarhus Katedralskole	Århus Statsgymnasium	Hovedtotal
Bispehaven			3			2		6	11
Frydenlund		1	3	2				8	14
Gellerupparken		3	2	10	6			13	34
Håndværkerparken		2		1			1		4
Langkærparken			2		2			4	8
Rosenhøj		5		37			3		45
Skovgårdsparken				4	1			2	7
Trigeparken			3						3
Vejlby vest	1		4						5
Vorrevangen			4					2	6
Hovedtotal	1	11	21	54	9	2	4	35	137

KUO-områderne i Aarhus findes især i den vestlige del af Aarhus, i mindre grad i den sydlige del af Aarhus, mens der stort set ikke er KUO-områder i den nordlige del.